

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 2 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . 150 D Havonta . 25 D	
			Hirdetések díjszabás szerint		
			M megjelenik naponta délben		

Merényletet követtek el az albán miniszterelnök ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Beograd, febr. 25.

A beogradi albán követ, Kolonja Ali Riza felkereste a külügyminisztérium albán osztályának vezetőjét és értesítette, hogy szombaton Timannában merényletet követtek el Ahmed bég kormányelnök ellen. A merénylet délután három óra tájban történt, amikor a miniszterelnök elhagyta a parlament épületét. Alighogy néhány lépésnyire távozott a kijáratból a miniszterelnök, egy fiatal ember ugrott eléje és revolveréből háromszor Ahmed bégre tüzött. Két golyó a kormányzó lábába hatolt, a harmadik célt tévesztett és egy ház falába furódott. A merénylőt egy diák személyében elfogták.

Megrovíditik a költségvetés vitáját.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 25.

A parlamenti klubok megegyeztek abban, hogy az állami költségvetés körüli vitát megrovíditik. Valószínű, hogy a ma délelőtti szkupstinaulésen a határozat folytán már befejezik a budget elvi vitáját. Ebben az esetben holnap már ártérhetnének a törvényjavaslat részletes vitájára és még a jövő hét elején megszavazhatnák a költségvetést.

Az olasz király súlyosan megbetegedett. (?)

A „Torontál” tudósítójának távirata

Róma, febr. 24.

Fiune ünnepélyes annexióját március 16-ikára tették át, mert a mint hírlik, az olasz király súlyosan megbetegedett és így az ünnepségeken nem vehetne részt. A királynak állítólag tudógyulladása van.

A magyarországi belső kölcsön.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, febr. 24.

A belföldi kölcsönnel kapcsolatban az a terv merült fel, hogy a bankok és nagy iparvállalatok 50 millió aranykorona kölcsönt előlegeznének a belföldi kölcsönre. Ha a pénzügyi kormány hozzájárul, hogy a bankok az 50 millió aranykoronát előlegezzék, egy a budapesti nagybankok összeköttetésekkel az angol és svájci piacokon megszerzik a szükséges összegeket.

Aláírták a bánági kettős birtokosokra vonatkozó konvenciót.

A minisztertanács letárgyalta a rokkanttörvényt.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Bečkerek, febr. 25.

Az elmúlt hét érdekes eseményekkel gazdagította a krónikát. A szkupstina az egész héten át, mindennap tartott ülést, folytatta a költségvetés elvi vitáját, esütörtökön és pénteken pedig letárgyalta az ellenzék interpellációját, amelyben Markovity Lázár dr. volt igazságügyi miniszter immunitásának felfüggesztését és a bíróságnak való kiadását kérte. A parlament szó többséggel elvetette az ellenzék indítványát s így a régóta húzódo Markovity-ügy végre elintéződött.

A vasárnap szintén gazdag volt eseményekben.

Románia és az SHS állam delegátusai vasárnap írták alá a bánági kettősbirtokokra vonatkozó konvenciót. Mint ismeretes, már hosszabb idő óta tárgyalnak az egyezmény ügyében, megállapodásra azonban nem tudtak jutni. Legutóbb — esütörtökön — nagyjából már megegyeztek a szerződés

szövege felett, amikor Románia felhatalmazottja váratlanul újabb változtatásokat kívánt, melyeknek megtárgyalása természetesen újból hosszú időt vett igénybe. Szombaton délután végérvényesen megállapodtak a megbízottak, míg vasárnap délben megtörtént a szerződés ünnepélyes aláírása. SHS részről Ninesity Momesilo dr. külügyminiszter, a román állam megbízásából pedig Emandi beogradi román követ jegyezte a konvenciót.

A minisztertanács tegnap délelőtt hosszabb ülést tartott, amelyen letárgyalta a hadirokkantokról szóló törvényjavaslatot. Pelles Dusan dr. szociálpolitikai miniszter terjedelmes referátuma után a minisztertanács változtatás nélkül elfogadta a törvénytervezetet és kiadta az államnyomdának kinyomtatás végett. Az új törvényt rövidesen szétosztják a képviselők között. Ertesüléseink szerint a rokkanttörvény rövidesen a szkupstina elé is kerül.

Az SHS állam átvette a Baross, Delta és Biancini kikötőt.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 25.

Az olasz katonai polgári hatóságok tegnap délelőtt kilenc órakor adták át az SHS állam delegációjának a Baross-, Delta- és Biancini-

kikötőt. A kikötők átvétele ünnepélyes formák között történt, nagyobb ünnepségektől azonban eltekintettek.

A német birodalmi pénzügyminiszter Németország pénzügyi politikájáról.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, febr. 24.

Luther német birodalmi pénzügyminiszter a római „Tribuna” munkalársá előtt a következő nyilatkozatot tette:

Igyekszünk áttérni az aranyváltásra, mert ez az egyetlen nemzetközileg elismert valutáris alap. Külföldi kölcsön nélkül pénzügyeinket nem tudjuk rendbehozni, mert a német népre eddig is óriási terheket róttunk. Újabb infláció lehetetlen, mert ez a vég kezdetét jelentené. Ez évben megvalósítjuk a birodalom pénzügyigazgatásának elkülönítését az egyes német országok és községek pénzügyi háztartásától, mert az eddigi rendszer igen nagy áldozatot követelt. Németországnak multhat-

lanul szüksége van fizetési haldékra, amelynek a dologi szolgáltatásokra is ki kell terjednie. A megszálási költségek az utolsó hónapban az összebevételek egy hatodát emésztették fel.

Tassi Gergelyt tíz évi súlyos börtönre ítélték.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, febr. 24.

Tassi Gergelyt, aki 1921-ben Kiskunhalason meggyilkolta Schwartz Sándor biztosítási ügynököt, mert állítása szerint az ébredők plakátját letépte s aki társaival együtt a gyilkosság után áldozatát kirabolta, a budapesti katonai törvényszék tíz évi súlyos börtönre, továbbá rangjától és kiténtéseitől való megfosztásra ítélté, súlyosbítván havonta egy napi bójttal és sötét zárkával.

Szünetelnek a tárgyalások a blokk ügyében.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 25.

Az ellenzéki csoportok között most néhány napig szünetelnek a tárgyalások, mert Korosec, a klerikalis-párt vezére és Mehmed Spaho, a muzulmánok vezetőembere elhagyta Beogradot. Korosec Ljubljánába, Spaho pedig Sarajevóba utazott, hogy pártjuk főbizottságának jelentést tegyenek eddigi ténykedéseikről.

Sarajevói értesülés szerint a muzulmán-párt főbizottsága tudomásul vette, hogy az ellenzéki blokk megalakulása körüli tárgyalások még folyamatban vannak és felhatalmazta Spahot, hogy a tárgyalásokat mielőbb befejezze.

Megkönnyítették a főiskolai hallgatók bevándorlását Amerikába.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, febr. 25.

A zagrebi kivándorlási főfelügyelőség közli: Az amerikai bevándorlási törvény szerint az Egyesült Államok területére tanulmányi célból utazó főiskolai hallgatók nem vétetnek ki a törvényes kvótából. Ezen a rendelkezésen most könnyítettek, amennyiben az érdekelt főiskolai (szakiskolai hallgatók) kvótán felül is bevándorolhatnak. A múlt év folyamán kb. 8000 külföldi főiskolai hallgató tanult amerikai egyetemeken. Az új törvény szerint szabad a beutazás azoknak is, akik ösztöndíjat élveznek valamely elismert tudományos intézettől. A diákok ideiglenesen egyévi tartózkodási engedélyt kapnak, amelyet később automatikusan meghosszabbítanak. Az engedély azonban azonnal megszűnik, ha a diák tanulmányát félbeszakítja. Ennek bejelentésére becsületsszóval kell magát mindenki köteleznie. A külállamok képviselői bejelenteni tartoznak minden érkező diáknak nevét, állampolgárságát, érkezési napját és az intézet címét, ahol a diák tanulni óhajjt. Az engedélyek ilymódon való beköltözésre a beogradi és zagrebi amerikai konzulátusoknál kaphatók. A kérvényhez mellékelni kell a kvalifikációt igazoló bizonyítványt, valamint igazolni kell azt is, hogy a beutazni szándékozó diák már minden lépést megtett arra vonatkozólag, hogy valamelyik amerikai főiskolára felvétessék.

Csak pénteki napon állítanak ki adóbizonylatot.

— A „Torontól” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 25.

Ismeretes, hogy utlevélkérvényekhez, vámengedményekért beadott folyamodványokhoz bizonylatot kell mellékelni, amelyben a városi adóhivatal és a pénzügyigazgatóság igazolja, hogy az illető fél adóját kifizette. A bizonylatokat előbb a városi adóhivatal, községekben a községi adóhivatal állította ki és ennek alapján, a kapott végzésre írta rá azután a pénzügyigazgatóság is a határozatát. Mindkét igazolást bármelyik napon kiszolgáltatta ugy a városi adóhivatal, mint a pénzügyigazgatóság.

A jövőre nézve most új rendszert léptettek életbe a bizonylatok kiadásánál, amennyiben a pénzügyigazgatóság csak minden pénteki napon — a hivatalos órák alatt — állítja ki az adó kifizetését igazoló végzést. A rendelkezés ugy a helybeliekre, mint a vidékiekre egyaránt vonatkozik.

Egy hid, amelynek nincsen tulajdonosa.

Határoznak tomasovaci Temeshid tulajdonjoga fölött.

— A „Torontól” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 25.

A Tomasovaci község határában folyó Temesen átvezető fahidat a múlt év őszén hatóságilag lezárták, mert a rajta való közlekedés életveszedelemmel járt. A kérdéses hid fontos közlekedési eszköz volt, mert ezen bonyolították le a környékbeli forgalmat. Az állandó, tartós használat következtében a faalkatrészek eltörtek, elkorhadtak és több-helyütt alapos javításra szorultak. A kereskedelmi és ipari egyesületek több ízben interveniáltak a hid sürgős kijavítása érdekében, ennek elrendelése azonban napról-napra késett, míg végül bekövetkezett ami előrelátható volt, hogy a megrokkant hidon jónak látták beszüntetni a közlekedést. A munkálatok megkezdése és elvégzése azért halasztódott, mert vitás volt a hid tulajdonjoga. A megye arra az állásponton helyezkedett, hogy a javítás költségei a tulajdonosi, vagyis a járást terhelik, viszont a járás ugy vélekedett, hogy a hid a megye tulajdona s így a kiadások is a vármegyére hárulnak.

A tulajdonjog kérdése és az ekörül támadt háborúság végül is a megyei közgyűlés elé került, amely ugy határozott, hogy a helyszínen állapítsák meg, hogy ki a hid birtokosa s akire a döntés esik, az viselje a javítással, szóval a fenntartással járó kiadásokat.

A törvényhatósági bizottság döntésének megfelelően Rajity Szevicszév abszán és Aleksity Bogoljub polgármester tegnap kiutazott Tomasovára, ahol az érdeklét községek megbízottjaival értekezletre ülnek össze és végérvényesen határoznak a vitás tulajdonjog felett.

Monstreküldöttség sürgeti meg a bánági közlekedés helyreállítását.

A kereskedők és gyárosok egyesületének közgyűlése.

— A „Torontól” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 25.

A gyárosok és kereskedők egyesülete vasárnap délelőtt tíz órai kezdettel tartotta meg rendes évi közgyűlését a Lloyd termében.

Jankovity Koszta elnök üdvözölte a szépszámban megjelent tagokat, megnyitónak nyilvánította a közgyűlést és felkérte Sztanojlovity Sándor titkár a felügyelő-bizottság jelentésének ismertetésére. A jelentés elfogadása után a titkár az igazgatóság referációját olvasta fel, az egyesület múlt évi működéséről. A jelentés részletesen kitérte a grémium munkájának ismertetésére, kimutatva a jelenlegi kereskedelmi helyzetet és rámutatott azokra a bajokra, amelyek orvoslása mielőbb kívánatos volna. Különösen a közlekedés terén mutatkozó anomáliákkal foglalkozott érdemlegesen a jelentés és felemlítette a mérhetetlen károkat, amelyeket a kereskedelem és gyárilap egyaránt elszenved a forgalom körülményes lebonyolítása és a vasuti közlekedés korlátozása miatt. Utána az 1924. évi költségvetést olvasta fel, melyet a közgyűlés változtatás nélkül szintén elfogadott.

A tárgysorozat következő pontja új igazgatósági tagok választása volt. Jankovity elnök közölte az egybegyűléssel, hogy Tolveth Oszkár, Galetin Péter, Eckstein János, Deutsch Samu és Deutsch Márton igazgatósági tagok mandátuma lejárt és kérte, hogy helyükbe új tagokat válasszon a közgyűlés. Gyártyás Ödön javaslatára a jelenvoltak egyhangulag újból megválasztották a felsorolt öt igazgatósági tagot. Ugyiszintén újlag mandátumot adtak Radisev Lázár, Fischer Miklós és Vladiv Mlorad felügyelő-bizottság tagoknak.

Jankovity Koszta elnök ezután átért a bánági vasutközlekedés megjavítása érdekében indított mozgalom első energikus lépésének ismertetésére. Elmondotta, hogy a hét elején Cvetkov Rada kamarai elnökkel és Sztanojlovity Sándor kamarai titkárral együtt Subotićára utaztak, hogy a régi menetrend szerinti közlekedés visszaállítása ügyében interveniáljanak. A deputáció elsőnek a közlekedésügyi minisztérium tisztviselőiből álló és történetesen Subotićán tartózkodó delegáció egyik tagjával beszélt, részletesen előadta a panaszokat és kérte a sércímek sürgős orvoslását. A delegátus készséggel meghallgatta a felsorolt panaszokat és kijelentette, hogy ugy ezekről, mint személyes tapasztalatairól jelentést tesz a központi főigazgatóságnál. Innen az igazgatósághoz ment a küldöttség — mondotta Jankovity elnök — ahol Bánity Jovan igazgató távolléte miatt, a közlekedésügyi osztályfőnökhöz. Mátityhoz fordult, aki ebben az ügyben különben is a legilletékesebb felelős és neki is előadta a Bánágban uralkodó lehetetlen közlekedésügyi állapotokat. Mátity kijelentette, hogy a helyzet tarthatatlanságával maga is tisztában van, az orvoslás azonban nem rajta múlik, hanem a közlekedésügyi minisztériumon, illetve a mozdonyhiányon. Amennyiben a suboti-

cai vasutigazgatóságnak száz mozdonyt boesájának rendelkezésére, készséggel megígéri, sőt megfogadja, hogy a Bánágban nem lesz érdemleges panasz a közlekedés ellen. Abban az esetben azonban, ha ez nem történik meg, nem lehet szó a közlekedés megjavításáról, sőt még a mai korlátozott forgalom fenntartását sem garantálhatja. A végzetlen helyzeten csak energikus fellépés segíthet. Eddig-ig csak kértünk — mondotta Jankovity elnök — most azonban már követelünk. Erélyesen és sürgősen követelünk mozdonyokat, hogy az ország egyik leghasznosabb területe, a Bánág végre normális vonatközlekedést kapjon ugy azemélymint teherszállítás tekintetében s hogy végre megszűnjenek azok az anomáliák, melyeknek száma napról-napra szaporodik.

Javasolta, hogy ennek elérése érdekében szervezzenek egy népes küldöttséget, amely az összes bánági képviselők vezetésével felkeresse a pénzügyminisztert, hogy a költségvetésbe állítson be egy százmillió dináros tételt új mozdonyok beszerzésére. A hitel birtokában szerezzék be a közlekedésügyi minisztérium száz olyan mozdonyt, amely a bánági vicinális vonalakra alkalmas. Végül kérte a közgyűlést, hogy adja jóváhagyását a következő határozati javaslatra, amelyet Sztanojlovity titkár ismertetett.

A közgyűlés által egyhangulag elfogadott határozati javaslat így szól:

A bánági közgazdasági körök és a lakosság körében nagy az elégedetlenség és elkeseredés a bánági személyközlekedés és teherforgalom miatt. A Vajdaság magas adóztatása dacára annyira elhangyolult a vasutközlekedés, hogy a személyvonatok egy-egy járatra redukáltak s a megmaradtak is nagy késéssel közlekednek, a teherszállítmányra pedig jellemző, hogy a gazdasági, ipari termékek és állatszállítmányok nem exportálhatók és ennek folytán kellő időben nem értékesíthetők.

A kilátás amellet szól, hogy a Bánág rövid időn belül vasuti közlekedés nélkül marad, mert az amugyis megrokkant, öreg mozdonyok javításra már egyáltalában nem alkalmasak (vasutigazgatóság értesítése).

Ezen egyesület és a Bánág lakossága kénytelen lesz a bánági közlekedés tönkremenetele miatt mindazon közegeket felelősségre vonni, akik szemlátomást elhanyagolták a Bánág érdekeit, de különösen a Bánág összes nemzetgyűlési képviselőit, pártra való tekintet nélkül, mert nem foglaltak erélyes állást azokkal szemben, akiktől a vasuti forgalom függ és nem törődtek azzal, hogy a vicinális vasuti forgalmunk legalább is abban az állapotban megmaradjon, amilyenben az elmúlt 1923-as esztendőben volt.

A mai bánági közlekedés még stratégiai szempontból is káros az államra.

Az egyesület a legenergikusabban követeli, hogy a mértékadó

körök legyenek azon, hogy a subotićai vasutigazgatóság részéről mielőbb eszközjenek ki százmillió dináros rendkívüli hitelt a vojvodinai vicinális vonalakra alkalmas száz új mozdony beszerzésére.

Egyben követeli, hogy a Beograd—Pancevo közötti hid építését tényleg megkezdjék, hogy a Bánág ezáltal közvetlen összeköttetést kapjon a fővárossal és kerületi székhelyével.

Jankovity Koszta egyesületi elnök ezután a vámvivatal raktárának ügyét ismertette. Elmondotta, hogy Sztanojlovity titkár ez ügyben interveniált Beogradban, ahol megígérték, hogy visszatérítik az egyesület által bérelt vámraktári bérösszegek és a befolyó fekbérek közötti különfözetet s ezzel mentesítik a grémiumot a jelentős veszteségtől.

Az elnök végül közölte, hogy értesülése szerint Beeskerekre új adókvivető bizottságot fognak kinevezni, illetékes helyen megígérték azonban, hogy a kinevezésnél figyelembe veszik a kamara javaslatát is. A közgyűlés ezzel déli tizenkét órakor véget ért.

HIREK

— febr. 25.

A borexportörök a kivitel elősegítéséért. Beogradból jelenté tudósítók: A borexportörök felterjesztést tettek a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a kiviteli vámtételeket a borra szállítsa le és a borszállítmányok szállítási tarifáján eszközöljön ki engedményeket.

A szociálista-párt népgyűlése. A szociálista-párt vasárnap délelőtt tíz órakor látogatott népgyűlést tartott a „Beograd”-kávéházban. Ez alkalommal Divac Nedeljko országgyűlési képviselő beszélt. Támadta a német- és dzsemijet-pártot, amiért a kormányt támogatja, majd a radikális-párt ténykedéseit bírálta. A költségvetésről megjegyezte, hogy öt és félmillió dinárt vontak el munkáscélokra és fordították más kapitalista ügyekre. A munkásbiztosításról kijelentette, hogy követelni kell a követelni fogja, hogy a földmunkások is biztosítási kötelezettség alá essenek. Utána Csaplja Kazimir, a munkásbiztosító-pénztár igazgatója beszélt a munkásbiztosítás reformjáról és a politikai helyzetről.

Kiütéses tifusz Erdélyben. Nagyváradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt az egyik nagyváradi családban kiütéses tifusz ütött ki. A család nemrég tért vissza Csehszlovákiából, ahol a járvány az egész országban dühög. A családot azonnal a kórházba szállították és minden óvintézkedést megtettek a járvány továbbterjedésének megakadályozására. Kiütéses tifusz megbetegedést jelentettek még Kolozsváron és Marosvásárhelyen is, ahol a hatóságok szintén megtették a legmészebbmenő óvintézkedéseket.

Venerikus kórházat létesítenek a Bánátban. A novisadi közegészségügyi osztály elhatározta, hogy a Bánátban két újabb venerikus ambulanciát állít fel. Az egyiket valószínűleg Vrsacra, a másikat pedig Panceveon fogják elhelyezni.

* Nikkelezni, galvanizálni Krausz-nál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Új fegyvertartási engedélyek azüszégek. Az elmúlt héten tévesen közöltünk egy rendőrségi hírt a fegyverviselési engedélyek megújításáról. Azt írtuk ugyanis, hogy azoknak kell új fegyvertartási engedélyért folyamodniok, akik 1923 november elseje után kaptak engedélyt, holott azoknak kell újlag kérvényezniök, akik november elseje előtt váltottak ki engedélyt. A kérvényezés végső határideje március elseje, amikor is az elmúlt évben november elsejéig kiadott fegyvertartási engedélyeket megvonják azoktól, akik elmulasztják a kérvényezést.

Alfred Kerrt meg akarták verni egy színészno béreencei. Berlinből jelentik: Alfred Kerrt, a kiváló berlini szinkritikust, tegnap éjjel, mikor feleségével hazafelé tartott, két sötét alak megtámadta és meg akarták verni. Berlinben óriási felháborodást keltett a merénylet híre, mert kiderült, hogy Kerr támadói béreencek voltak.

Földmivészeket keres Kanada. A zagrebi kivándorlási főfelügyelőség közli: A kanadai kormány megengedte, hogy az idei tavaszon bizonyos számú SHS királyságbeli földmives vándorolhasson ki Kanadába. Ezeknek a munkásoknak öt munkaalalmat biztosítanak. Március hóban egyezer földmives kelhet utra. Ezeknek a kivándorlóknak azonban meg kell felelniök a kanadai kivándorlási törvény követelményeinek. Ezek: 1. Irni-olvasni tudás. 2. Egészséges testi állapot. 3. Szabályszerű utlevél. 4. Elegendő utiköltség és egy kisebb összeg előre nem látható kiadásokra. Azok, akik a fenti feltételek mellett ki akarnak költözökdm, jelentkezzenek a külön célra szervezett kanadai bevándorlási bizottságnál Antwerpenben, (9 Quoi van Dyck), ahol garancialevelet kapnak, melynek alapján vizummal látják el utlevelüket. Ez a jelentkezés az erre feljogosított hajózási ügynökségek útján is történhetik. A megadott antwerpeni cím alatt közlelbbi felvilágosítás levélileg is kapható.

A második félkurzus most kezdődik a Mrkšić K. fele tánciskolában. A „Java” és az összes modern táncok tanítása. (A félkurzus három hétig tart.)

* **Ami Önnek kell, az a valódi Bles-fluid!** Ez az igazi háziszser, mely megszünteti fájdalmaikat! Próbaküldemény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Donja, Centrál 202 sz. (Horvátország.)

* **A legújabb táncújdonság, a „Java” most kerül tanításra Mrkšić K. táncosnár táncanfolyamán a Korona-szálló táncstermében.** A második félidényre (második félkurzus) beiratkozások a mai naptól fogva eszközöltnének. Diákok és gyermekeknek délután fél 6- fél 8-ig és felnőtteknek este 8-10-ig. A második félidény három hétig tart. — Kívánatra tanítás külön csoportoknak és egyes személyeknek.

* **Atutalásokat és csekkkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére valutahoztatásokat legutányosabban ezekből a Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16 Vezérigazgató 52.

A bányási dohánytermelők mozgalma.

Huszonöttagu küldöttség sürgette a sérelmek orvoslását. — Az állami egyedáruság igazgatója Becskerekre jön. — Addig nem kérnek termelési engedélyt, amíg el nem intézik a panaszukat.

— A „Torontal” tudósítójától. —

Becskerek, febr. 25.

A bányási dohánytermelőket, a dohány átvétele alkalmával sok sérelem érte, amely jelentős anyagi károkat jelent az érdeelt gazdáknak. Különösen azért hangzott el sok panasz, hogy az állami egyedáruság főigazgatósa országgrészenként csoportokba osztotta be a dohánytermelőket és aszerint állapította meg, hogy melyik kerületben mennyiért váltsák be a termést az illetékes dohánybevéltő intézetek. A beosztásnál a bányási dohányt a gyengébb minőségűek közé vették be, úgy hogy a termelők a beszállított termésknél kellemetlenül csalódtak, mert számításuknál jóval kisebb összegeket fizettek nekik.

A sérelmek orvoslása végett a dohánytermelők gyűlést hívtak össze Becskereken, amelyen elhatározták, hogy az egész megye területére kiterjedő szövetségbe tömörülnek. A szövetség, amelynek elnöke Eckstein János becskereki borkereskedő lett, első ténykedése az volt, hogy egy huszonöttagu küldöttséget szervezett, amely kétezer hold dohányföld képviselőitében közbéjárta az illetékes lényezőknel a gazdák panaszainak orvoslása érdekében.

A deputáció Eckstein János elnök vezetése alatt utazott Beogradba és az összes helyi szervezetek elnökeiből állott. A küldöttséget a következők képezték (zárójelben, hogy mennyi hold dohányföldet képviselt): Winchtner István Ernőházi-ról (420), Heulein Miklós Klekrlól (40), Schütz Frigyes Katarinovac-ról (40), Meisdorf Antal Sečanról (150), Csóhty Paja Bóházi-ról (40), Tavaszí Károly Muzslijáról (170) Mezei József Tordáról (700), Halász István Szentmihályról (90), Jász István Martiniáról (26), Csieserszki Szava Neuzináról (170), Rácz Antal Ilyanokról (56), Eckstein János Jankahid képviselőitében (40), Feud János Lazarevoról (25), Kirehner Lajos Rudolfsnadról (183), Prax József Elemérről (18), Hie József Bega Sveti Džuradjáról (30).

A küldöttség Mihajlovity Szveti-szláv, Vuity Dimitre és Neuner Vilmos képviselőket kérte fel a kalauzolásra, akik készséggel vállalkoztak is a bányásiak vezetésére. Mihajlovity másnemű elfoglaltsága miatt nem teljesíthette ígértét. Neuner és Vuity azonban készséggel eleget tettek a deputáció kívánságának. Előbb a pénzügyminisztériumot keresték fel, hogy magának a miniszternek tárják fel a dohánytermelők sérelmeit. Sztojadnovity dr. azonban fontos teendői miatt

nem fogadhatta a küldöttséget, azért a bányások az egyedáruság igazgatójához fordultak, akinek távollétében a helyettese hallgatta meg a deputáció szónokát.

A terjedelmes memorandum átadása után a küldöttség szónoka szóval is előadta a dohánytermelők kívánságait. A multa nézve kérte az igazgatóhelyettes szives intézkedését, hogy a dohánytermelők a múlt évben leszállított dohánymenyiségre pótlólag százszázalékos felárt kapjanak, mert a minőségileg történt osztályozásnál sérelem érte a bányásokat. A jövőre nézve kérték, hogy a dohánytermés átvételénél a szövetség részéről egy bizalmi ember vehessen részt s ez állapítsa meg a dohány osztályozását. Amennyiben a kincstár képviselője a bizalmi ember határozata ellen kifogást emelne, a vitás ügyben, a dohány minőségének megállapítása felett, egy felülvizsgáló bizottság döntsen, amely két termelőből, két kincstári megbízottból és egy pártatlan nemtermelőből álljon.

A dohány minőségének, illetve árának megállapítása körül négy osztály szervezését javasolta. Az első osztályba sorolt dohány árát ötven dinárt, a másodiknak negyven, harmadiknak harminc és a negyediknek husz dinár megállapítását indatványozta.

A száradás címén eddig tíz szárazlékot vontak le az átvett dohánymenyiségből, ennek a jövőbeni törlését kérte, azonkívül kérték, hogy legalább is hat kilogramm dohányt megtarthasson házi szükségletének fedezésére minden termelő.

Végül kérte a panaszok és kívánságok előadója, hogy a vasúti szállításnál kedvező elbánásban részesüljünk a termelők és a lehetőséghez képest a körülményes eljárás mellőzésevel, a legrövidebb úton jussanak a szükséges vagonokhoz.

Az igazgatóhelyettes készséggel meghallgatta az előadott sérelmeket és kívánságokat és kijelentette, hogy az igazgató két-három héten belül személyesen leutazik Becskerekre, hogy ezt az alkalmat nem fogja elmulasztani, hogy érintkezésbe lépjen a dohánytermelők szövetségének vezetőségével. Így tehát a szövetség vezető embereinek alkalom lesz a legilletékesebb faktor előtt feltárni a helyzetet és orvoslást kérni sérelmeikre.

A deputáció szónoka végül megjegyezte, hogy a bányási dohánytermelők mindaddig nem fognak termelési engedélyért folyamodni, amíg panaszukat kielégítő módon el nem intézték.

Közgazdaság

Csehszlovák kiviteli engedélyek. Prágából jelentik: A hivatalos lap legutóbbi száma több eddig tiltott árucikk kivételét engedélyezi. Többek között felszabadulnak: a valódi és utánzott korallokból, az utánzott és valódi gyöngyökből készült cikkek, mindenféle enyváru, közönséges gyujtóáruk és gyufák.

Csehszlovák gyáriparosok Oroszországban. Moszkvai jelentések szerint Pétervárra érkezett a csehszlovák gyáriparosok szövetségének egy küldöttsége. Az utazás célja információszerezés az orosz faipar állásáról és különböző fémegymunkáló gépek és fűrészek szállításának lehetőségéről. A csehszlovák iparosok ezenkívül nagyobb cégektől nyertek megbízást, hogy nyersbort, sörét és kenderet vásároljanak.

Broj 117/1923. izvršitelj.

332

Dražbeni oglas.

Potpisani sudski izaslanik u smislu § a 102-og zak. čl. LX-og 1881. god. objavljuje, da će se usled odluke kralj. sreskog suda u Alibunaru broj 1522/923. u korist ud. Perse Musta kao tutor zastupljenog Dr. H. H. Has advokata protiv Petru Musta radi 4400 Din i pripadaka 28. decembra 1923. god. na osnovu izvršene ovrne uzapčene u 2500 Din procene pokretne stvari na ime 1 hambar na javnoj dražbi prodati.

Dražba će se održati u opštini Vladimirovac pre podne u 10 sati 29. februara 1924. god. usled odluke kralj. sreskog suda u Alibunaru pod broj. T. 6/924. radi 4400 Din glavnice, od po odlukama ustanovljenog dana 8% kamata i dosad već svega 1557 Din dosudjenih troškova.

Na dražbu pozivaju se svi oni, koji na dražbi prodavajuće stvari kupiti nameravaju, s tom primedbom, da će se stvari u smislu §-a 107. i 108. zak. čl. LX. od 1881. god. onom prodati, koji bude najveću cenu obećao i samo u slučaju plaćanja u gotovom novcu. U nužnom slučaju prodavati će se stvari i ispod procene ustanovljene cene.

U slučaju ako li još i drugi steknu ovršno pravo na gore navedene pokretne stvari, ova će se dražba u smislu § a 20 og XL. 1908. god. i u njihovu korist održati.

Alibunar, 18. februara 1924.

Andrija Seko

kr. sudski izvršitelj.

Izraelita Nőegylet, Veliki Becskerek.

Meghívó.

Az Izraelita Nőegylet f. é március 2-án, vasárnap délután 5 órakor tartja

rendes évi közgyűlését

amelyre az egyesület valamennyi tagja tisztelettel meghívatik.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvhiteljesítés.
2. Az elnökség jelentése az egyesületnek 1923 évi működéséről.
3. Az 1923. évi zárószámadások és a vagyonkimutatás.
4. A felmentvény megadása.
5. Az 1924. évi költségvetés.
6. Esetleges indítványok.

Vel. Becskerek, 1924 febr. 22.

Az elnökség:

Büchler Hugo elnök. Dr. Mangold Samuó titkár.

218

Ingyenes és fizető utazás

Délamerikába

Hamburg Délamerikai Hajóársulattal

Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) utca 27. — A kivándorló csoportok a következő napokon indulnak: március 1., 2., 5., 6., 7., 20. és 21-én.

Karton-estélyre

nagy választék kartonárúkbán, méterje 17 és 19 dinár!

Azonkívül nagy partiáru érkezett!

Trikotsejtem 180 dinár, Crepp Lybelle 150 dinár méterje.

Wogh Mihály divat- és rövidárúkereskedésében
Vel. Bečkerek, Zsitni trg (Buzatér.)

Képviselőket
228 a prágai, bécsi és budapesti házi és kézimunkaipartól átvettém. Nagy választék legfinomabb lenvászon kelengyében
Özv. Gussmann Adolfné
V. Bečkerek, Zadrusna bank épület

Elsőrendű beremendi és szlovén darabos
meszet
beocsini portland-cementet, száraz, vel-lázott búkkfaszenet jutányosan szállít
Révai Adolf Subotica. Telefon 551.

Diófaból készült
uj gyalupad
2 méter hosszú 77 cm. széles, azonnali eladó.
331 Megtekinthető:
Fekete József főmolnár, Padina.

Egy ügyes szakácsnő
aki már volt nagyobb vendég-lőben alkalmazva, jó bizonyítványokkal, azonnal felvétetik. Ugyanott egy kisegítő pincér is felvétetik. — — — Ajánlatok
Monyov Mártonhoz (Hotel Stimler) Kovacsica, intézendők 312

ELADUNK
száraz szénát
bálákba préselve 320
és szénamagot.
Vojvodina-malom, telef. 54

Egy butorozott szoba
esetleg konyhahaszná-lattal, március 1-re kerestetik.
Cím a kiadóban. 334

Főmolnári állást
keres március 15 iki belépésre.
Jártas malomszerelésben, mindennemű javításban, vám- és kereskedelmi őrlésben — 330
Cím:
Fekete József főmolnár, Padina.

Lapkihordót
telvesz a „Torontál” kiadóhivatala.

Pozív.

D. D. za Izradu Vune u Velikom Bečkereku
održaće dne 9-og marta 1924. god. u 10^{1/2} časova pre podne u kancelariji tvrtke Ud. Jakoba Gutmana i Sinovi

V. redovnu glavnu skupštinu

na koju se g. g. deoničari pozivaju.
Deoničari, koji žele iskoristiti pravo glasanja, imaju svoje deonice, odnosno privremene priznanice najdalje do 6-og marta t. g. položiti blagajni deoničarskog društva.

Dnevni red:

1. Biranje 2 overovnika zapisnika.
2. Izveštaj uprave i nadzornog odbora, predlaganje godišnjih zaključnih računa, ustanovljenje bilanse, donešenje odluka glede podele dobitka i davanje odrešnice.
3. Ustanovljenje nagrađe nadzornog odbora.
4. Izbor upravnih članova
5. Povišenje osnovnog kapitala i tome odgovarajuće preinačenje 7-og § a osnovnih pravila.
6. Eventualni predlozi.

Veliki Bečkerek, 23. februara 1924. **Uprava.**

Meghívó.

A Gyapjuipar R-T. Veliki Bečkerek
1924. évi március 9-én délelőtt fél 10 órakor tartja özv. Gutman Jakabné és Fiai cég irodahelyiségében

V. évi rendes közgyűlést,

melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

A részvényesek, akik szavazati jogukkal élni akarnak, szíveskedjenek részvényeiket, illetőleg ideiglenes elismervényeiket legkésőbb folyó évi március 6-ig a részvénytársaság pénztáránál letétbe helyezni.

Napirend:

1. Két jegyzőkönyvHITELESÍTŐ választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az évi zárszámadások beterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Az alaptőke felemelése és ennek folytán az alapszabályok 7. §-nak módosítása.
6. Esetleges indítványok.

Veliki Bečkerek, 1924 február 23. **Az igazgatóság.**

Aktiva — Vagyon. Račun izravnjanja dne 31. decembra 1923. — Mérleg számla 1923 december 31-én. Pasiva — Teher.

Aktiva — Vagyon.		Račun izravnjanja dne 31. decembra 1923.		Mérleg számla 1923 december 31-én.		Pasiva — Teher.	
		Dinar				Dinar	
Gotovina — Készpénz	— — — — —	3114	69	Deonička glavnica — Részvénytőke	— — — — —	300000	—
Dužnici — Adósok	— — — — —	488507	06	Rezervni fond — Tartalékalap	— — — — —	157500	—
Tvornički nameštaj — Berendezések	— — — — —	157106	84	Gradjevinska pričuva — Építkezési tartalék	— — — — —	68000	—
Roba — Áruk	— — — — —	687279	—	Pričuva za ponizavanje vrednosti — Értécsökkenési tartalék	— — — — —	8777	08
				Vjeronici — Hitelezők	— — — — —	732857	18
				Nepodignute dividende — Fel nem vett osztalék	— — — — —	1275	—
				Preizne stavke — Átmeneti tételek	— — — — —	17000	—
				Prenos dobitka od 1922. god. — Nyereségáthozat 1922. évről	— — — — —	662	28
				Ovogodišnji čist dobitak — Ez évi tiszta nyereség	— — — — —	49936	05
		1336007	59			50598	33
						1336007	59

Gubitka — Vesztesség. Račun gubitka i dobitka 31. decembra 1923. — Eredmény számla 1923 december 31-én. Debitak — Nyereség.

Gubitka — Vesztesség.		Račun gubitka i dobitka 31. decembra 1923.		Eredmény számla 1923 december 31-én.		Debitak — Nyereség.	
		Dinar				Dinar	
Kirija — Házbér	— — — — —	10000	—	Prenos dobitka prošle godine — Nyereségáthozat 1922. évről	— — — — —	662	28
Troškovi — Költségek	— — — — —	32479	79	Dobitak na robu — Árukon elért nyereség	— — — — —	198270	81
Kamate — Kamat	— — — — —	67854	97				
Nagrade — Tiszteletdíjak	— — — — —	1500	—				
Porez — Adó	— — — — —	36500	—				
Prenos dobitka od 1922. god. — Nyereségáthozat 1922. évről	— — — — —	662	28				
Ovogodišnji čist prihod — Ez évi tiszta nyereség	— — — — —	49936	05				
		198933	09			198933	09

Veliki Bečkerek, 31. decembra 1923. — Veliki Bečkerek, 1923 december 31.

Uprava. — Az igazgatóság.

Pregledano i za tačno nadjeno. — Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.
Veliki Bečkerek, 16 februara 1924. — Veliki Bečkerek, 1924 február 16.
Nadzorni odbor — A felügyelő-bizottság.